

és a gyermekápolást rendszeresen tanítani. Hiányzik azonkívül ennek az iskolának a hasznossági értékelése, mert végbizonyítványa jóformán semmire sem képesít. De különösen abban az irányban hangzik igen sok kívánság, hogy a leányiskola tanításanyaga és módszere közeledjék a fiúiskolákéhoz. Kedvezett ennek a kiegyenlítő törekvésnek a latin nyelvnek a leányiskolába való bevezetése és az előkészítés az érettségire. Nem ártana a közeledés szempontjából az évfolyamok számát is egyenlővé tenni a két iskolában (7). A személyzetnek két főkvánsága van. A kevésbé fontos az, hogy a leányiskolák tanárai csak nők lehessenek ezentúl, hiszen férfiak csak azért kerültek leányiskolákba, mert nem volt elég megfelelően képzett nő. Ma már semmi akadálya sincs e kívánság teljesítésének. Sokkal fontosabb azonban, hogy a nő-tanárok szolgálati szabályzatát a fiúiskolák tanáraiéhoz hasonló módon alkossák meg. E téren a biztató kezdetén már túl vannak, úgyhogy lehet remélni a helyes folytatást. Ép ez év augusztusában adta ki pl. a miniszterium a nő-tanárok új vizsgálati szabályzatát a sévres-i École Normalera vonatkozólag.

*

Iskolai dolgozat és ponyvairódalom. Egy német könyv írta címéül ezt az összeállítást. Abból az elvből indul ki és ez vonul rajta végig, hogy ne kívánjunk a tanulóktól olyan dolgozatokat, amelyek nem saját élményeiken alapszanak. Az eddigi szokás szerint, — amely ezt az elvet nem ismeri — a ponyvairódalommal három tulajdonságban megegyező dolgozatokat irattak. Ezek a dolgozatok ugyanis a dolgokat mesterségesen és sokszor szokatlan módon stilizálják, olyan dolgokról szólnak, amelyeket a legtöbb esetben az író nem ismer alaposan és végül, hogy régi formákat alkalmaz a helyett, hogy az életből, saját élményeiből alakítana. *Eduard Spranger* vállalkozik arra a *Pädagogisches Archiv* 5. számában, hogy kimutassa a szerzőkről, hogy nem helyes nyomokon járnak, mindamellett, hogy kiindulásuk helyes és sokszor találják fején a szöveget. Nem szabad azt várnunk, hogy a gyermek az anyanyelvi dolgozatban írói sajátosságokat fog elárulni, hiszen ez is olyan egyszerű feladat rá nézve, mint egy számpélda megfejtése. Az iskola nem is az a hely, ahol a gyermekben szunnyadó erők kifejlődését tétlenül lessük. Nem stílusművészeket nevelünk, hanem megtanítjuk növendékeinket bizonyos feladatok megoldására, és ez a dolgozatnak igazi célja. Azt sem várhatjuk meg, míg a gyermekben magától kifejlődik a szigorúan logikai gondolkodásmód, hanem keresnünk kell az alkalmat és módot ezen fejlődés előidézésére. A dolgozat nemcsak stilisztikai gyakorlat, hanem a gondolkodás gyakorlása is legyen.

Legyen a dolgozat a tanulókhöz intézett kérdés, amely ilyen korú gyermekek érdeklődésére számíthat, de ne kívánjunk olyasmit, hogy éretlen ésszel bölcselkedjenek meg nem értett dolgokról. Sohase hagyjuk el a tanulók saját szemléletének szilárd talaját, ahol csak erre mód van, de nagyon téves volna kizárólag a tanulónak az iskolán kívül szerzett saját élményeitől várni valami értékeset, hiszen nemcsak a gyermeknek nagyon kevés olyan tapasztalata van, amely nyelvkifejezés után kívánczik, hanem mi felnőttek sem nagyon tudnánk mindennapi élményeink között sok feljegyzésre méltó dolgot találni. Ép oly téves azt hinni, hogy az ismeretszerzés útja csak inductív lehet és a dolgozatnak ezt kell követnie.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern. Herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1911. 53. Jahrgang.

Tizedik füzet: *Dr. Paul Lorentz*, Német tudomány. — *Dr. Heinrich Schnell*, Az angol gimnázium. — *Dr. Lothar Koch*, A középiskolák büntető eszközeiről, korlátozásuk szükségességéről és lehetőségéről.

*

Zeitschrift für Philosophie und Pädagogik. Herausgegeben von *O. Flügel*, *K. Just* u. *W. Rein*, Langensalza, 1911/1912. XIX. Jahrgang.

Első füzet (október): *H. Jäger*, A funkcionális gondolkodás behatolása a szellemi tudományokba (első közlemény). — *Dr. Eduard Reich*, Szellem és alak a kapcsolatok világában (első közlemény). — *B. Clemenz*, Ábécés könyvek tudománya. — *Dr. Máday István*, Tanulók véleménye a háborúról (első közlemény).

*

Archiv für die gesamte Psychologie. Unter Mitwirkung herausgegeben von *E. Meumann* und *W. Wirth*. Leipzig, 1911. XX. Band.

Negyedik füzet: *Wićentije Rakić*, Gondolatok a játékkal és művészettel való neveléshez. — *Ernst Weber*, Lelki folyamatokat kísérő testi jelenségek. — *Erich Leschke*, Válasz Weber megjegyzéseire.

*

Zeitschrift für pädagogische Psychologie und experimentelle Pädagogik. Herausgegeben von *E. Meumann* und *O. Scheibner*, unter redaktioneller Mitwirkung von *A. Fischer* und *H. Gaudig*. Leipzig, 1911. XII. Jahrgang.

Tizenegyedik füzet: *Prof. Dr. H. Gaudig*, A munkaiskola, mint reformiskola. *O. Scheibner*, Az I. német ifjúság-képző és ifjúság-tanulmányozó kongresszus. — *Prof. Dr. F. Kemsies*, Tanítók hibái és bünte-